

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

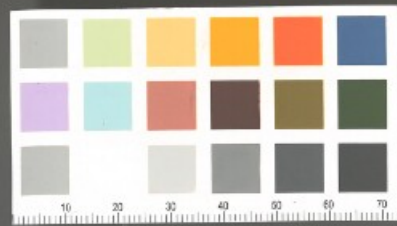
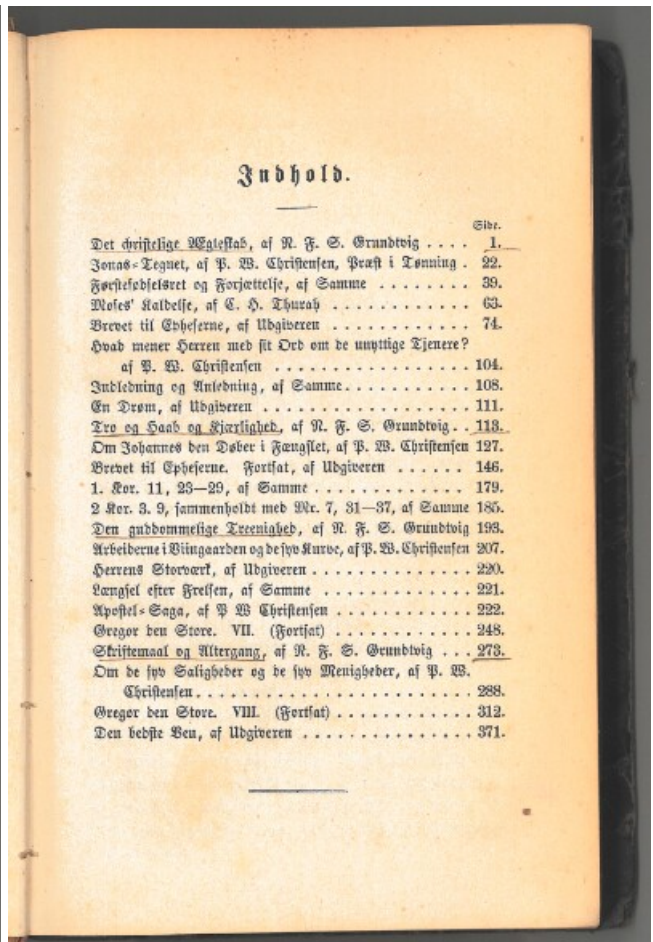
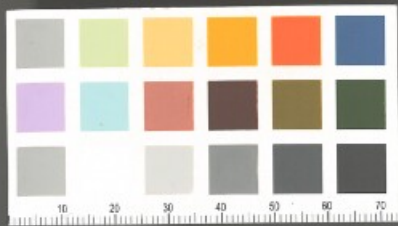
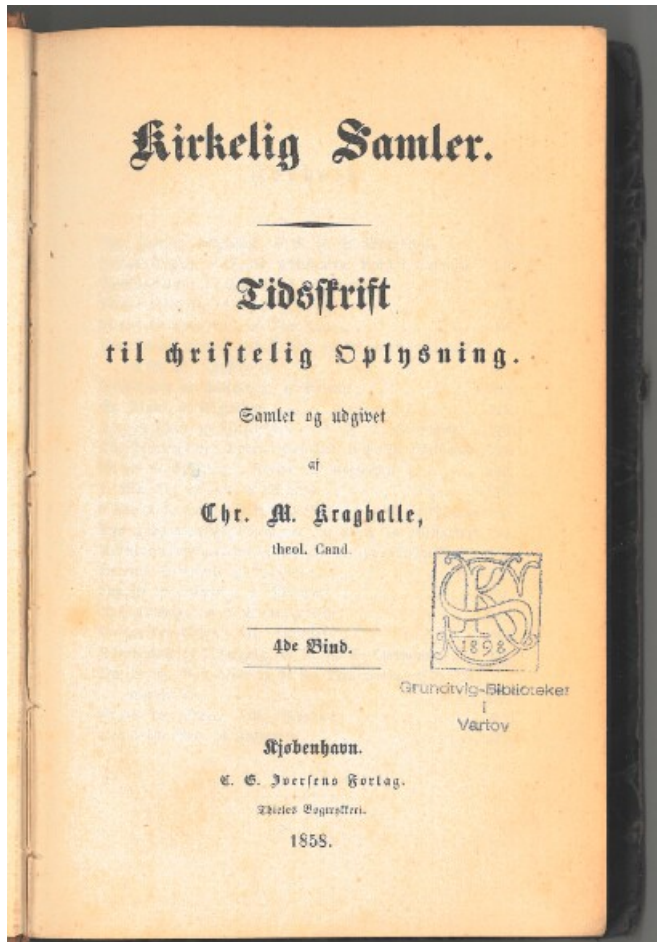
Titel: Den guddommelige Treenighed

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Den guddommelige Treenighed", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1858_1231-txt-shoot-idm103/facsimile.pdf (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Den guddommelige Treenhed.

(N. F. S. Grundtvig.)

Der er Tre, som vidner i Himlen: Faderen og Ordet og den Helligaand, og disse Tre er Gt.

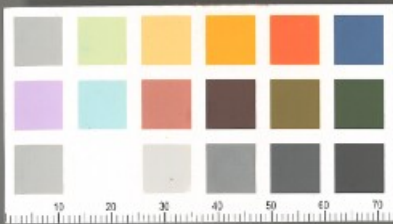
Dette saa meget omtvilede og omtvilede Sprog har vore lutheriske Skrifstloge været fjødesløse nok til at stille i Spidsen for alle de kristelige Vidnesbyrd om den guddommelige Treenhed, og der ikke blot i deres konfisse Lærebbygninger, men ogsaa i Børnelærdommen, og havde derved frembragt den Mening baade i den lærde Verden og i Menigheden, at med dette Sprogs Hgthed stod og faldt den kristne Tro paa Faderen og Sønnen og den Helligaand. Herved havde de Skrifstloge givet Troens Modstandere det skarpeste Vaaben i Hænderne, som de i det attende Aarhundrede brugde saa ubarmhertig, at til Slutning hardtad ingen Skrifstlog turde være Troen paa den virkelige Treenhed bekendt, og Menigheden vidste slet ikke mere, hvad den turde troe; thi uagter det er usforloarlig sagt i vort oppudsede Nylejament fra 1817, at Sproget om de tre himmelske Vidner fattes i alle Haandskrifter og gamle Oversættelser, saa maatte dog en saadan Forsikkring gjore læge Lægere i Danmark bange, og det er desuden uskrivligt, at det omtvilede Sprogs Hgthed er tvivlsommere end de fleste saakaldte *Deviissteders* (*loca probantia*), som man har pralet med. Skulde derfor den kristne Tro virkelig udledes og bevises af Bibelen, da var den ved de Skrifstloges Misgreb blevet aldeles ube-

vidslig for os, thi naar man selv udraaber, at det Skriftsprog, hvoraf man især har udledt og hvorpaa man især har bygget Troen, maa opgives som uægte, da nytter det os jo slet ikke, om man byder os tyve andre Skriftsprog isteden, da Menigheden een Gang for alle har tabt Troen paa sine Skriftfløges Ufejlbarehed, hvormed dens Bogtro staaer og falder.

Da det nu imidlertid under alle Omstændigheder er umuligt, paa fri Haand, uden Forudjætning af den kristne Tro og Menighed, at bevise enten lidt eller meget af Apostel-Skriftens Rægtighed, saa maae vi erkende, at Berettere forsaavidt havde sin Haand i hine Skriftfløges uhyre Misgreb, som vi seent eller aldrig vilde blevet vor indgroede Færdom tvit, om Bogstav-Skriften som Troens Grundvold og Menighedens første Kundskabsskilde, dersom ikke vore Skriftfløge i det iyttende Aarhundrede, da de udgav hver Løddel i Skriften for indblæst, havde erklæret en sammenlappet Boghandler-Vare, hvis Rægtighed var soleklar,*) for den ægte Grund-Text, og saa oveniud bygget den kristne Grund-Tro paa et af de meest uhjemlede Skriftsprog, saa Menigheden enten maatte opgive sin kristne Tro eller søge en anderledes fast Grundvold og gyldig Hjemmel for den. I Sammenligning hermed maa det vel kaldes ubetydeligt, at det eneste Haandskrift, som man kan sige, har havt det tvivlsomme Sprog om de tre himmelske Vidner, den Haandskrift nemlig, hvorefter det Nye Testamente først blev trykt i Alcalá (Compluten-

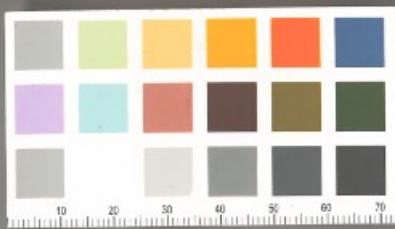
*) Den efter de hollandske Forlaggers saakaldte Elzeviriske Udgave af det Nye Testamente.

seren), har ikke Sproget saaledes, som man beraaber sig paa det, og dernæst, at Sproget, selv naar det's Rigtighed havde været ligeaa sikker som den var tvivlsom, let ikke kunde hjemlet den kristne Tro paa Faderen og Sønnen og den Helligaand, da det andet Vidne jo ikke, som i Troes-Bekjendelsen og Daabs-Ordet, kaldes „Sønnen“, men „Ordet“, og Sproget altsaa godt lod sig indromme, uden at bekjende, at Jesus Kristus er Guds Son, som jo dog haade efter Johannes-Brevet og efter al Erfaring er Christendommens Grundsaetning, hvormed den staaer og falder; men man seer dog let, at det halve vilde være nok til at bevise vedkommende Skriftfoges Daarstab, som roste sig af, at de kunde bevise hele Christendommen af Skriften og forudsatte dog i de saakaldte Bevier Alt hvad der ved dem fulde bevises.

Nu, da vi endelig har opdaget, hvad man kun længe oversaae, fordi det laae lige ser Næjen, at ligejom den kristne Menighed med sit eget Liv maa bevise sin Tilværelse, saaledes maa den ogsaa forudsætte og paastaae, at den Tro, som den selv ved Daaben bekjender sig til, og ingen anden, er den ægte kristne Tro, hvorefter alle Bøger saavel som alle saakaldte Christnes Christelighed er at bedømme, nu kan det aabenbar være Menigheden aldeles ligegyldigt, enten det er et ægte Apostel-Ord eller ikke, at der er tre himmelske Vidner: Faderen og Ordet og den Helligaand og at disse Tre er Et, saa derom kan vi lade dem trættes, der ikke er skriftfoges paa Guds Rige, men kun selvfoges paa Skriften, medens vi indskrænker os til den Paastaand, at skal Sproget om

de tre himmelske Vidner være apostolisk og kristelig ægte, da maa ved „Ordet“ menes „Sønnen“ Verherre Jesus Kristus, og da maa Udagnet om de Treendes Genhed ei udtrykke mere end hvad der kan afhjemles med Menighedens Troes-Bekjendelse og Daabs-Ordet, saa at hvis der fulde ligge mere deri, bliver det den kristne Menighed uvedkommende. De Skriftfoges har nemlig tit baade talt og skrevet saaledes om Genheden af de tre himmelske Vidner, at Modstanderne, med mere eller mindre Ret, deri fandt en klar Selv-Modsigelse, og at i alt Fald Menighedens Forestillinger om Trehedens Virkelighed derved, istedenfor at klæres, maatte formorkes og forvirres, saa vi maae berolige Menigheden med den Oplysning, at hvis de Skriftfoges, Vedkommende har beraabt sig paa, virkelig forudsatte det samme Bilderede, da kunde de unotlig være apostolisk ægte. Det Samme gjælder om Konst-Ordet „Treenighed“ (det græske trinitas og det latinske trinitas), saa at hvis deri fandtes noget Uforstaaeligt, da blev det de Skriftfoges egen Sag, og ikke Menighedens, som kun har at vedstaae og forsvare hvad den heel og holden ved Daaben bekjender sig til at troe og lader sig døbe paa.

Kun da forstaaidt som Treenigheden, eller Genheden af de tre Vidner, ikke modsiges eller ophæver den virkelige Trehed, maae vi paa Menighedens Begne vedfjende os og forsvare Konst-Ordet som Navn paa det evige Kaldesstab, hvori Faderen og Sønnen og den Helligaand nyde og bruge den ene og samme Guddommelighed, i den Folge og det Forhold, som deres Egen-Navne Fader og Son og Helligaand

udtrykker. Og saa da vil Herrens og Menighedens
 fjender paafaae, at vi enten dykke ere Guder eller
 gjør os skoldige i en klar Selv-Modsigelse, men
 i Sikkerheden paa, at vi forsaavidt har Herren, som
 er Sandheden, med os, horer vi rolig paa den
 ubevistlige Bestyldning for Afgudereri eller grov
 Løgnagtighed, og siger med Apostelen Paulus: der
 er kun een Gud og ingen anden, thi hvormange der
 end kaldes Guder enten i Himlen eller paa Jorden,
 som om der var mange Guder og mange Herrer, saa
 har vi dog kun een Gud-Fader, af hvem Alting
 er, og vi til ham, og een Herre Jesus Christus,
 ved hvem Alting er, og vi ved ham *). Denne
 Over-Ordnung af Faderen, som vi i Skriften har
 baade Pauli og Herrens eget Vidnesbyrd for, kræver
 vistnok en tilsvarende Under-Ordnung af Sønnen,
 som de saakaldte snorrete (orthodoxe) Skriftefog
 vel enten har gjort til Skjæteri eller dog forjet sig
 for, men som desuagtet er uundgaaelig nødvendig,
 fordi to sideordnede Guddoms-Bærere, som to Af-
 hængigheder, er en klar Selv-Modsigelse.
 Denne Sønnens Under-Ordnung, som ligger i
 Sonne-Mavnet selv, naar det tages levende,
 maae vi imidlertid udtrykkelig indskrænke til hvad
 der ligger i Sonligheden, som frevet saae, at
 skjønt Sonnen slet inter kan gjøre af sig selv,
 saa er det ham dog givet at have Livet i sig selv,
 og saa gjør han dog Alt hvad Faderen gjør, hvori
 de skal alle ere Sønnen ligejom de ere Faderen, thi
 ligesom Faderen opvækker Døde og gjør levende,

*) 1 Cor. 8. 6.

saaledes gjør ogsaa Sønnen levende hvem han vil. Naar derfor gamle og nye Kjættere paa Grund af den Under-Ordning, som baade ligger i Sonne-Navnet og i den guddommelige Afhængigheds Udelelighed, har villet gjøre Sønnen til mindre end Gud, da næggede de, som skrevet staaer, derved baade Faderen og Sønnen, thi Gud kunde jo ikke være evig Fader, hvis han ikke havde en evig Søn, og dog maa Gud være evig alt hvad han er.

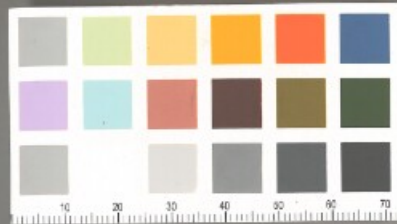
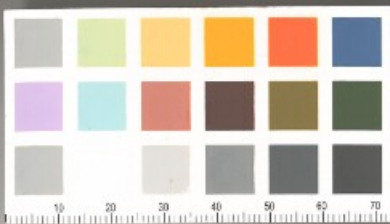
Den kristelige Treenhed er altsaa en guddommelig Fader og en guddommelig Søn og en guddommelig Hølls-Mand, som i denne Orden og Følge er med evig Selv-Bevisthed lige gode om alt Guddommeligt, undtagen Afhængigheden, som Gud-Fader med det guddommelige Fader-Navn nødvendig har sig selv alene forbeholdt.

Ligesom vi nu, ved at udlede den kristelige Treenheds-Tanke udelukkende af Menighedens Høllsbekjendelse og Daabs-Ordet, undgaaer at Selv-Modsigelse og alt Kjættteri om Sønnen, saaledes undgaaer vi ogsaa derved den Grund-Vildfarelse om den Helligaand, at der egentlig ingen Helligaand kunde være til, men kun en Slags hellig Aand, sig selv ligesaa ubevidst som vores Aand, thi i Daabs-Ordet maa Helligaandens Navn nødvendig være eensartet med Faderens og Sønnen's Navn, folgelig udtrykke Selv-Bevisthed eller aandelig Personlighed, hvorfor der da ogsaa staaer skrevet om ham efter Herrens egen Mund, som om en aandelig Person, at han taler ikke af sig selv, og der staaer atter skrevet, at han randsjager

Guds Dygter og at han uddeler af Guddoms-Krafterne til enhver, som han vil.

Saaledes er da den kristelige Tro paa Treenheden at forstaae og at bestride, og naar man nu kristelig betragter Forlovene paa nærmere at oplysse og forklare den guddommelige Treenhed, da skal hverken Grækerne i Oldtiden eller Latinerne i Middelalderen eller Tydskerne i Nytaarsiden strife os til Efterligning, da de enten gik ud fra Vantrø eller førte dertil, men ved de Lys, som nu brænder, kan vi ikke blot klart see, at Missheldet var en nødvendig Følge af Misgrebene, men vi opdager ogsaa let, at der er en Oplysning af Treenhedens guddommelige Forhold, som Troen og Aanden ikke blot taaler men kræver, for at det evige Livs-Ord i den gode Jord kan bære juldmoden Frugt.

Det følger nu af sig selv, at det Guddommelige, som overgaaer Menneske-Begrebet i sig selv, umulig kan blive os klart uden igjennem en Deeltagelse i Guddoms-Livet, som bliver sig selv klar, saa at naar man desuagtet med sin Selvflojskab indbilder sig at kunne randsjage Treenheden og forklare Guddommen, da er det fordi man ikke troer paa den levende sig selv bevidste Gud, men opbifter et Afguder (en Pantheisme), der er det værste Afguder, da Mennesket derved ret egentlig forguder sig selv, som om det var i ham selv. Guddoms-Tanken først begyndte at komme til Bevidsthed, og det er aabenbar ligesaa uchristeligt som ugudeligt, thi denne Selv-Forgudelse vil netop klare sig hos Falskeblaffen (Anti-Christ), der udgiver sig selv for den eneste Gud, som Herren sagde: Jeg kom i min Faders Navn, og

J modtog mig ikke, men der kommer en Anden i
sit eget Navn, ham vil J modtage.

Denne saakaldte Forklaring, som kun er en
Forkvæbling af det guddommelige Treenheds-
Begreb, kan imidlertid kun finde Sted og finde Ind-
gang, fordi Mennesket, skabt i Guds Billede, baade
maa have og maa kunne finde en Billed-Eghed og
ei Skygge-Billede hos sig af den guddommelige Tre-
enhed, Billed-Egheden nemlig i Hjertets, Mun-
dens og Haandens tresfoldige Liv, og Skyggebille-
det i de tilsvarende Sjæle-Begreber: Kjærlighed,
Sandhed og Livs-Kraft. Ogsaa maae vi ved Op-
lysningen af den guddommelige Treenhed lægge vel
Mærke til begge Dele, hvorom Skriften stadig minder
os, baade ved billedlig at tilskrive Gud Hjerte,
Mund og Haand, og ved med Eftertryk at kalde
Gud (Faderen) Kjærligheden og Sønnen Sand-
heden og Hellig-Anden Livskraften, men
ligejens det kun er af Troesbekjendelsen og
Daabs-Ordet vi lærer at skende den rette Orden
og Følge i Treenheden, saaledes er det ogsaa kun
af Kristus-Livet, som den sande Christelighed,
vi kan oplyses om den guddommelige Treenheds
Aabenbarelse i en levende personlig Virksomhed.
Var nemlig Mennesket ikke faldet, da maae vi vel
forudsætte, at han under Guds Haands Styrelse kunde
gjennem Livsudviklingen og Selvbetragtningen kommet
baade til en levende Tanke om den guddommelige
Treenhed og til Oplysning om dens personlige
Virksomhed, men efter Syndefaldet, da Mennesket i
alle Maader trangte til en overordenlig Aaben-
baring for at naae til den sande Guds-Kundskab

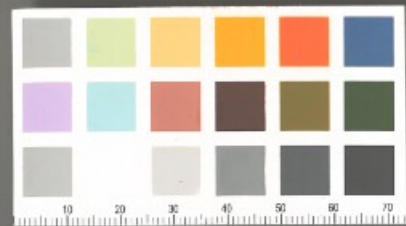
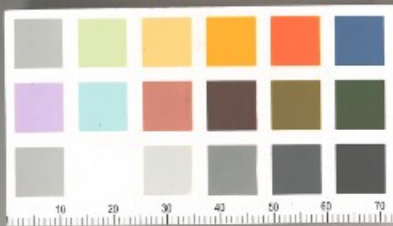
og Gudsdyrkelse, da er det først ved den kristelige Aabenbaring, vi kan faae Kundskab om Guddommens trefoldige Personlighed og lun gennem det nye kristelige Mennekeli, vi kan spore Guddommens personlige Virksomhed.

Naar vi derimod ved Aands-Forkyndelsen af Troes-Ordet og Daads-Ordet i uoploselig Sammenhang, har vundet Tro paa Gud-Fader som Gnevolds-Herren (pantokrator) og Skaberen, og paa Gud-Faders eenbaarne Søn som den i Skjodet komne Jesus Kristus, Frelser og Dømmet, og paa Helligaanden som Menighedens evige Livskraft, da seer vi ikke blot, at den guddommelige Treenighed ganske rigtig i sin levende Aabenbarelse personlig svarer til Treenigheds-Begrebet: Kjerlighed, Sandhed og den fælles Livskraft, og at Sønnens, Vorherres Jesu Christi Manddom med Hjerte, Mund og Haand levende udtrykker den guddommelige Kjerlighed, Sandhed og Kraft, men vi kan ogsaa slutte os til, at Menighedens Livet i Kristus maa have kjendelige Spor af den guddommelige Treenigheds personlige Virksomhed.

Ferend vi imidlertid med mindste Held kan lede herom, maae vi have opdaget de kristelige Livstegn i Menighedens levende Troesbekjendelse, i Aands-Forkyndelsen af det tilsvarende Evangelium, og i den deraf udspringende Menigheds-Lovsang, som naar de er levende, nægtelig udtrykker et eendommelig kristent Liv, da det levende Udtryk altid bevijer et tilsvarende levende Indtryk. Dog, selv naar vi tillige har besindet os paa, at disse kristelige Livstegn forudsætter et trefoldigt

Christus-Liv af Tro og Haab og Kjerlighed, hvori vi maa kunne spore Treenighedens personlige Virksomhed, saa støder vi dog strax paa en uoversigelig Hindring for Treenighedens klare Erkjendelse (Bestuelen Ansigt til Ansigt) i Guds-Riget's tilsvarende Tredobbelthed, som Aandens og Sønnens og Faderens Rige, thi da Menigheds-Livet, lige til Herren kommer oienlyntlig igjen, kun er aandeligt, saa er Livs-Erfaringen indskrænket til Guds-Riget i Aanden, fordi det er kun gennem den Helligaands Personlighed, baade Sønnens og Faderens Personlighed virker hos Menigheden. Fra dette Støde sees det vel allerklarest, hvad for Hesten fra alle Sider er skat nok, at med Troen paa den Helligaands Personlighed staar og falder al levende Christendom, thi kun i Aanden er Gud virkelig levende og levendegjørende hos os, og derfor er Troen, som den Helligaand personlig virker, Grundvolden for hele Kristus-Livet under Herrens tilsvarende Fraværelse, som skrevet staar: nu jærdes vi i Troen, ikke i Bestuelen, og atter: hvad vi lever, det lever vi i Gud-Søns Tro. (Joh. 2, 20)

Anderledes vil det imidlertid være, naar Vorherre Jesus Kristus kommer i sin Herlighed og sidder personlig paa Thronen, som skrevet staar: I Elstelige! nu er vi Guds Børn, og det er endnu ikke aabenbart hvad vi skal blive, men vi ved, at naar han aabenbares, da skal vi blive ham lige, thi vi skal see ham, som han er, og atter: Guds Liv er skjult med Kristus i Gud, men naar Kristus vort Liv aabenbares, da skal ogsaa I aabenbares

med ham i Hertilighed *). Vi maae her, hvor det ikke er Skriftklogskab, men Menigheds-Livet, hvorefter Taleren dreier sig, hvoerken lade os forvirde eller forstyrre af Dvisten om Aabenbarings-Bogen og det saakaldte Tusindaaars-Rige, men skal blot minde om, hvad alle levende Christne kan forstaae, at Værdherrens Jesu Christi Kongedømme, saavel som hans Rige paa Jorden, er kun virkelige i Manden og maa dog engang blive ligejaa virkelige i alle Maader, som han er et virkeligt Menneske baade med Sjæl og Legeme, og det er soleklart, at Sønnens som Sandhedens Rige paa Jorden er netop ligejaa skjult og ligejaa en Troes-Sag, som Kristus-Riget, og maa dog nødvendig engang aabenbares i Hertilighed, saa Jorderige dommes med Ret og Følgen med Sandhed, og saa at alle Sognens Vunde tilstoppes. Den samme Retfærdighed, Fred og Glæde, som nu udgjør Guds Rige i Manden, vil da ogsaa udgjøre det, men baade i Manden og for Gaaenden, saa det Indvendige er blevet udivendigt, som Herren selv har sagt, det skal være, fordi Han, som skabte det Indvendige, Han skabte ogsaa det Udivendige.

Endelig stifter vi i det Hjerne og Skulte det Faderens Rige, om hvis Tilkommelse vi daglig beder i Herrens Bøn, og hvori Faderens personlige Liv og Virksomhed skal aabenbare sig, som skrevet staaer om Christi Atterkomst: da er vi ved Maalet, naar han overgiver Gud og Faderen Riget, thi han (Sønnen) skal herske, indtil Han (Faderen) har

*) V. 3.

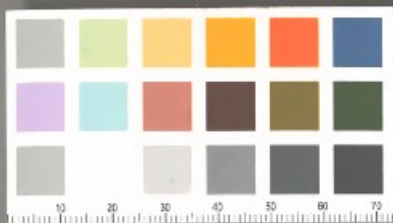

lagt ham (Sønnen) alle Kjender under Jød, og Døden er den sidste Kjende, som udryddes, for at Alt kan lægges ham under Jød; men naar han (Anden) siger, at Alt er ham (Sønnen) underlagt, da er det jo med Undtagelse af Ham (Faderen), som underlægger ham (Sønnen) Alt, og naar da Alt er Sønnen underlagt, da skal han selv underlægge sig Ham (Faderen), som underlagde ham Alt, for at Gud maa være Alt i Alt*). De saakaldte snorrete (orthodaxe) Skriftstog har vistnok paastaet, at dette Skriftstog kunde og skulde fortaales om Sønnen blot som Menneſte-Søn, men derom behøver vi ikke her at tvistes med dem, da vi ikke med Skriftstoget vil bevise noget om Sønnens og Faderens Rige, men kun fordi det i vore Dine betegner uforbederlig hvad Christi Aand ogjaa har aabenbaret os om Faderens som den personlige Skjærligheds Rige, der først kan aabenbares, naar den gode Strid, som den personlige Sandhed i Tidens Løb har ført med den personlige Løgn, er udført, saa alt Personligt er Sandhed underlagt, thi først da kan den Skjærlighed, som ikke kan elske Andet end Sandhed, vise sig at være Alt i Alt, men da maa den det ogjaa, fordi Skjærlighed ene er Guldkommenheds-Paandet, som skænker Alt hvad det omfatter evigt Liv og stedevarende Glæde. Dette er i sig selv, i Begrebet, klart nok, men hvorledes Begrebet levende udfyldes ved Faderens personlige Aabenbarelse, derom vil vi først i Sønnens Rige kunne gjøre os en levende Forestilling.

*) 1 Cor. 15.

Naar vi imidlertid med denne Dplysning efterspører Treenhedens personlige Virksomhed paa Christus-Livet i Aanden, da opdager vi let, at ligesom Troen aabenbarer Helligaandens personlige Virkning, saaledes maa Haabet, Guds Helligheds Haab, tilskrives Sønnens personlige Virksomhed, som skrevet staaer: Jeg haaber i den Herre Jesus*), og atter: Hellighedens Haab, som er Kristus i Gder**), medens Skjærligheden, den Skjærlighed, som er Lovens Følge, nødvendig maa tilskrives Faderens personlige Virksomhed, da kun han er Skjærlighed, og det er Skjærlighedens mageløse Fortrin at komme af sig selv. Da det nu igjen er Troens-Ordet ved Daaben, hvorigenem den Helligaand, som den guddommelige Ordfører og Talsmand personlig virker den tilsvarende Kristen-Tro, saa maa det være Sønnen, som, fuldt i Aanden, personlig virker Haabet gennem Daabs-Ordet og hans egen Ben „Fadervor“ i Menighedens Mund, og det maa være Faderen, fuldt med Sønnen i Aanden, som gennem Radver-Ordet personlig medvirker til den guddommelige Skjærligheds Opkomst og Væxt, som skrevet staaer: derjem Nogen elsker mig, da fastholder han mit Ord, og da skal min Fader elske ham, og vi skal (begge) komme til ham og bygge og boe hos ham***), og atter: jeg boier mine Ana for Vorherres Jesu Christi Fader, af Hvem al Faderlighed i Himlen og paa Jorden bærer Navn, for at Kristus ved Troen maa boe i Gders Hjertes, og J, robskede og grund-

*) Philip. 2. **) Coloss. 1. ***) Joh. 14.

fæstede i Kærlighed, mægte med alle de Sellige at fatte det Lange og det Brede, det Dybe og det Høie, og lære at kjende Christi overstrømmende Kundskabs-Kærlighed, saa I kan fuldtelig loies til hele Guds-Riget! *)

Laaget vi saaledes, ved den kristelige Oplysning, vi har opnaaet, maaske være helbrede for den Indbildning at ville forklare og beskrive hvad vi hverken har oplevet, eller kan i dette Verdens-Aar opleve. Saa kan vi dog stunte, hvordan en kristelig Lærebogning, som en Tegning til det nye Jerusalem vilde se ud, og da Livet i Troen, og Guds-Riget i Manden, ikke blot er et sandt Forbillede, men ogsaa en virkelig Forjæmning paa hvad der i Sønnens og Faderens Rige, ved Haabets og Kærlighedens fuldfornne Aabenbarelse, skal opnaaes, saa finner der virkelig alt nu et Lys som syv Dages Lys over den Livets Vej, som Vorherre Jesus Kristus ikke blot har banet og ledsaget os paa med Sandheds-Manden, men som han igjennem selv er, og selv har vedkjendt sig at være i Ordet: jeg er Veien og Sandheden og Livet, der kommer Ingen til Faderen uden ad (igjennem) mig, og vi soles os visse paa, at ved hvert Fremfærd, vi gjør ad denne Vej, des klarere skal vi kjende den Retfærdighed, Fæd og Glæde, som Guds-Riget er i Manden, i Sønnen og i Faderen, til vi naaer den Klarhed, som Sønnen havde hos Faderen, for Verdens Grundvold blev lagt, og hvori han kjender Faderen, ligesom Faderen kjender ham.

*) Evh. 3.

